

Skattedirektoratet

Saksbehandler
Knut Robbestad

Deres dato
28.01.2015

Vår dato
09.02.2015

Telefon
22077235

Deres referanse
15/428 – SL NKW/MAV

Vår referanse
2015/60380

Finansdepartementet
Postboks 8008 Dep
0030 Oslo

U.off. offl. § 13, mval. § 13-2, 1. ledd, sktbl. § 3-2

Merverdiavgiftsloven § 3-7 fjerde ledd - Spørsmål om merverdiavgift på vederlag etter åndsverksloven § 45 - Gramo

Vi viser til departementets brev av 28. januar 2015.

Foreningen Gramo reiser i brev av 22. januar 2015 til departementet spørsmål om merverdiavgift på vederlag etter åndsverkslovens § 45b.

Gramo er musikernes, artistenes og produsentenes/plateselskapenes vederlagsbyrå. Foreningens formål er å forhandle om, innkreve, forvalte og fordele vederlag til utøvende kunstnere og produsenter for kringkasting og annen offentlig fremføring av lydopptak som regulert i åndsverkloven § 45b. Det fremgår av bestemmelsen at rettighetshaver ikke kan motsette seg offentlig fremføring av utgitt lydopptak, men at det skal betales vederlag for slik fremføring. Gramo er autorisert av Kulturdepartementet for å innkreve dette vederlaget. Gramo er en forening og har ikke økonomisk erverv som formål.

Etter det opplyste kontaktet Gramo i 2001 Oslo fylkesskattekontor med spørsmål om avgiftsplikt for foreningens virksomhet. Fylkesskattekontoret vurderte det i brev av 13. juni 2001 slik at aktiviteten i Gramo ikke hadde karakter av næringsvirksomhet i merverdiavgiftslovens forstand og at foreningen følgelig ikke var avgiftspliktig. Basert på denne uttalelsen har Gramo frem til i dag ikke beregnet merverdiavgift eller vært registrert merverdiavgiftsmanntallet. Gramo får derfor ikke fradrag for inngående merverdiavgift. Gramo avregner innkrevet vederlag ovenfor artister og produsenter / plateselskaper. Det sendes ingen faktura fra produsentene eller artistene, og det beregnes følgelig ikke mva på noen av disse avregningene.

Skattedirektoratet fattet 19. juni 2014 avgjørelse i klagesak om etterberegning av merverdiavgift for Gramo medlemmet Lindberg Lyd AS, org.nr. 976 559 029 (KMVA 8220, følger vedlagt). Lindbergh Lyd AS mottar vederlag fra Gramo fordi selskapet er medlem i Gramo og også er et plateselskap og eier av det registrertemusikkmerket 2L, og i så måte har opphavsrett til alle selskapets utgivelser. Skattedirektoratet konkluderte med at en produsent måtte beregne merverdiavgift på vederlag mottatt fra Gramo.

Postadresse
Postboks 9200 Grønland
0134 Oslo
skatteetaten.no/sendepost

Besøksadresse
Se www.skatteetaten.no
Org. nr.: 996250318

Sentralbord
800 80 000
Telefaks
22 17 08 60

Begrunnelsen var at unntaksbestemmelsen i mval § 3-7 fjerde ledd ikke var anvendelig på overdratt opphavsrett.

Gramo anfører at også juridiske personer kan ha "opphavsrett". Etter åndsverkloven § 45 og § 45b har produsentene originære rettigheter. Etter Gramos syn er derfor ikke begrunnelsen i vedtaket riktig. Det skulle vært drøftet om fritaket i § 3-7 annet ledd eller fjerde ledd også omfatter alle rettigheter etter åndsverkloven, det vil si alle opphavsretter, også «naborettighetene», slik som produsentenes originære rettigheter etter åndsverkslovens § 45b.

Skattedirektoratet vil bemerke:

Det fremgår av mval. § 3-7 fjerde ledd at "[o]pphavsmannens omsetning av (...) opphavsrett til egne litterære og kunstneriske verk er unntatt fra loven. Det samme gjelder slik omsetning med mellommann i opphavsmannens navn."

Unntaksbestemmelsen må ses i sammenheng med lov 12. mai 1961 nr. 2 om opphavsrett til åndsverk mv. (åndsverkloven). Åndsverk er definert i åndsverkloven § 1 som "litterære, vitenskapelige eller kunstneriske verk av enhver art og uansett uttrykksmåte og uttrykksform".

Merverdiavgiftshåndboken 10. utgave 2014 uttaler følgende om unntaket på side 214:

"Unntaket omfatter kun omsetning fra "opphavsmannen", det vil si at unntaket er begrenset til kunstnerens egen omsetning. Det kan i denne forbindelse vises til Ot.prp. nr. 2 (2000–2001) pkt. 7.2.6.5 der det uttales at unntaket begrenses til kunstnerens egen omsetning, jf. unntaket etter dagjeldende rett hvor det kun var kunstnerens egen omsetning av eget kunstverk eller omsetning ved mellommann i opphavsmannens navn som var unntatt. (...)

Det er viktig å merke seg at unntaket kun gjelder den eller de fysiske personer som har frembragt det litterære eller kunstneriske verket. Det er, som nevnt ovenfor, selve frembringelsen som utløser opphavsretten. Det er ikke tale om noen rettshandel, men det som i juridisk teori omtales som et originært rettsserv. Juridiske personer har ikke noen skapende kraft som kan utløse et originært rettsserv. En juridisk person må få overdratt retten til et åndsverk for å kunne benytte den. Et selskap, som gjennom avtale har sikret seg retten til å omsette et åndsverk frembrakt av en ansatt, vil følgelig ikke omfattes av unntaket."

Skattedirektoratet vil for øvrig vise til at andre tjenester som er opphavsrettslig beskyttet, normalt faller utenfor merverdiavgiftsloven, jf Merverdiavgiftshåndboken 10. utgave 2014 øverst på side 216. Layouttjenester er nevnt som eksempel. Det må antas at det skal en del til før f. eks. en lydproduksjon isolert sett kunne anses som et kunstnerisk verk i seg selv, og omfattes av mval. § 3-7 fjerde ledd. Produksjonen må i tilfelle tilfredsstille kravet til verkshøyde. Dette innebærer at produksjonen må ha preg av noe nytt og originalt, og være uttrykk for en individuell og skapende åndsinnset. Frembringelsen må også fremstå som noe mer enn resultatet av et rent rutinearbeid. Selskapet som ovennevnte sak gjelder er imidlertid et registrert aksjeselskap. I tråd med det som er referert fra Merverdiavgiftshåndboken ovenfor kan ikke en juridisk person ha noen skapende kraft

som kan utløse et originært rettserverv. En juridisk person må få overdratt retten til et åndsverk for å kunne benytte den. Selskapet oppfyller derfor uansett ikke vilkårene for unntaket i mval. § 3-7 fjerde ledd.

Vennligst oppgi vår referanse ved henvendelser i saken.

Med hilsen

Anders Christensen
seniorskattejurist
Rettsavdelingen, avgift

Knut Robbestad

Dokumentet er elektronisk godkjent og har derfor ikke håndskrevne signaturer